

[Sneum.]

„Den gamle By“ i Aarhus, „Den vestjydske Bondegaard“ i Herning og Museerne i Kolding og Odense. Der kan være andre, som ogsaa fortjener at fremhæves, men jeg har nævnt nogle af dem, jeg kender bedst. I Grenaa, Æbeltoft, Varde, Nordby paa Fanø og Rønne paa Bornholm har jeg set gode Museer, der vidner om stor lokal Interesse og Offervillighed og energisk og dygtig Ledelse. Provinsmuseerne har udmærket Tag i Befolkningen, saa man uden Overdrivelse kan sige, at Museumsbesøget er forholdsvis langt større ude i Provinsen end her i København. „Den vestjydske Bondegaard“ i Herning besøges aarlig af 12 000 Mennesker, i Kolding er de besøgendes Antal, saa vidt jeg ved, oppe paa ca. 25 000 aarlig, og „Den gamle By“ i Aarhus var i Fjor besøgt af 60 000 Mennesker. Disse Tal er et klart Vidnesbyrd om stor Interesse i Befolkningen.

Den Gnidning, der nu er ved at opstaa mellem Nationalmuseet og Provinsmuseerne, er ikke heldig, og det forekommer mig, at man paa begge Sider burde stræbe efter at bringe den ud af Verden. Det er maaske ikke saa let under de givne Forhold. Nationalmuseets Direktør fungerer jo til lige som en Slags faglig Konsulent for Ministeriet i Sager vedrørende Provinsmuseerne, og det skal indrømmes, at det selvfølgelig ikke altid er let at dele Sol og Vind lige. Nationalmuseets Direktør kan her komme i en Dobbeltstilling, som det maaske ikke er saa let at magte tilfredsstillende, og derfor rejses nu fra Provinsmuseernes Side Kravet om at faa en neutral faglig Raadgiver for Ministeriet. I Sverige, hvor man vist en Overgang havde lignende Kvaler som her, er der nu ansat en Rigsantikvar — den Titel har man givet den Mand, jeg tænker paa —, som har alle de antikvariske Mindesmærker under sig, og som har øverste Tilsyn med alle historiske Museer i Landet. En lignende Ordning er indført i Norge, og efter hvad jeg har erfaret, er man baade i Sverige og i Norge særdeles tilfreds med denne Ordning. Jeg har drøftet denne Sag med kyndige Museumsfolk og har det Indtryk, at man ved Museer baade her i København og ude i Provinsen er stærkt interesseret i at faa en Ordning som den, man har i vore Nabolande, og det er hævdet overfor mig fra kyndig Side, at der ved en Ændring af Direktionsforholdene ved Nationalmuseet kunde blive Midler tilovers, saaledes at Ansættelsen af en Rigsantikvar her i Landet ikke vilde komme til at koste Staten Penge.

Jeg vil gerne bede Ministeren om at tage det, jeg her har sagt, under alvorlig og velvillig Overvejelse. Vore Museumsforhold er nu sat under Debat ikke alene her i Tinget, men ogsaa ude i Befolkningen, og de Ændringer og Forbedringer, der kan gennemføres uden nævneværdige økonomiske Midler, bør ikke glemmes.

Det er ikke min Hensigt her at komme ind paa Enkeltheder i det foreliggende Lovforslag, da jeg er ganske enig med mit Partis Ordfører, det ærede Medlem Hr. Wiinblad, i det, han har sagt.

Vanggaard: Jeg fandt ikke Anledning til i mine første Bemærkninger at komme nærmere ind paa denne Sag, fordi jeg mente, at den bedst kunde løses i et eventuelt kommende Udvalg, og at en Genoplivelse af Debatten i Fjor sikkert ikke vilde gavne Sagen. Men deri er jeg altsaa blevet skuffet, idet andre har fundet det ønskeligt at udtale sig nærmere om Sagen, og det giver saa ogsaa mig Anledning til at gøre nogle Bemærkninger.

Der er jo rejst meget stærk Kritik, og efter min Mening ganske ubillig Kritik, overfor Regeringen, hvad dette Spørgsmaal angaar. Det ærede Medlem Hr. Sundbo sagde: Regeringen gør ikke noget alvorligt Forsøg paa at faa denne Sag løst, og jeg maa dog gøre opmærksom paa, at den har været nævnt i Ministeriets Programtale. Ligeledes blev det kritiseret, at Ministeren havde forelagt sit Forslag uden nogen større Tale i Aar. Det synes mig nu ikke nødvendigt at kritisere dette, naar Ministeren ledsagede det med en lang Række Bemærkninger i Fjor, men det skulde altsaa være et Tegn paa, at Regeringen ikke har nogen Interesse for at faa Sagen løst. Disse Udtalelser skyder jo ganske over Maalet. Det foreliggende Forslag viser i høj Grad Regeringens Interesse for at faa denne Sag løst, og jeg mener fremdeles, at dette Forslag byder en forsvarlig Løsning. — Ja, saa har man endvidere talt om, at Regeringen skulde have forelagt et andet Forslag i Aar. Men efter den Iver for at faa den bedst mulige, den mest ideelle Løsning, som den enkelte udfolder ud fra sit Synspunkt, kan man vistnok ganske rolig gaa ud fra, at en hvilken som helst Plan, som Ministeren vilde forelægge, vilde møde omtrent en lige saa stærk Kritik, som det nu forelagte Forslag har faaet. (*Wiinblad:* Ikke Kastelsplanen!). Det ærede Medlem siger: Ikke Kastelsplanen; men saa vilde Kritikken maaske komme frem fra anden Side, og saa synes jeg, Ministeren har